

Ревай Юліан Іванович (26.07.1899 – 30.04.1979) – громадсько-політичний діяч Закарпаття. Народився в с.Мирча комітату Унг (Великобerezнянський район Закарпатської області) у вчительській сім'ї. Закінчив початкову школу в рідному селі, Ужгородську учительську семінарію (1913-1917), після якої одержав диплом учителя. Учасник першої світової війни (1917-1918). Один із засновників соціал-демократичної партії, член президії, згодом посол чехословацького парламенту (1935-1938) від неї. У міжвоєнний період Ю.Р. – один із найвизначніших діячів краю в освітній сфері. Очолював у шкільній управі краю відділ шкільних будинків (1923), був призначений референтом народних шкіл (1925), згодом секретарем екзаменаційної комісії учителів горожанських шкіл (1925-1935). Редактор щомісячного педагогічного журналу «Учитель» (1925-1935), видавець громадсько-політичного часопису «До Перемоги» (1935-1938), член товариства «Просвіта», Педагогічного товариства Підкарпатської Русі, Учительської Громади, Пласту, голова управи крайового хору Підкарпатського учительства. Автор численних праць: «Русько-мадярська термінологія» (1923, у співавторстві), «Мадярсько-руський словарь» (1928, у співавторстві), «Довкола автономії Підкарпатської Русі» (1936), «В боротьбі за правду» (1938) та ін. В період існування Карпатської України був першим заступником голови Центральної Руської (Української) Ради в Ужгороді, міністром в урядах А.Бродія (11-26 жовтня 1938) і А.Волошина (26 жовтня 1938 – 14 березня 1939), співзасновником і членом Українського Національного Об'єднання (січень 1939), послом до Союму Карпатської України (12 лютого 1939). 14 березня 1939 Ю.Р. призначений міністром закордонних справ, а 15 березня 1939 прем'єр-міністром уряду Карпатської України. Після окупації Закарпаття Угорщиною емігрував за кордон. Проживав у Словаччині, Чехії, Німеччині (1939-1948). В 1949 виїхав до США, де його обрали головою допомогового об'єднання «Самопоміч» (1949-1979). Директор канцелярії Українського Конгресового Комітету Америки (1949-1957), директор Українського Інституту Америки (1958-1979), президент Карпатського Дослідного Центру (1964-1979). Був Почесним головою Карпатського Союзу США, Почесним членом Товариства українських інженерів Північної Америки та товариства «Бойківщина» в США, співзасновником Світового Конгресу Вільних Українців, головою Федерального кредитного кооперативу «Самопоміч» в Нью-Йорку. Ю.Р. виступив ініціатором будівництва пам'ятника Т.Г.Шевченку у Вашингтоні, за що був нагороджений «Шевченковою Грамотою волі». Помер і похований на українському кладовищі в Нью-Йорку. Заснованому ним Карпатському Дослідному Центру присвоєно ім'я Ю.Р. У 1986 на його могилі встановлено пам'ятник.

Література: Пагіря В. Закарпатці в діаспорі. Нариси про закарпатських емігрантів. – Ужгород: Патент, 1997. – С.14-16; Вегеш М.М., Горват Л.В. Карпатська Україна 1938-1939 років в портретах. – Ужгород, 2000. – С.3-8; Федака П. Визначний громадсько-політичний і державний діяч (До 100-річчя від дня народження Юліана Ревая) // Календар «Просвіти» на 1999 рік. – Ужгород, 1999. – С.168-170; Баяновська М. Роль Юліана Ревая у розвитку освіти Закарпаття у 20-30-і роки ХХ ст. // Науковий Збірник Товариства «Просвіта» в Ужгороді. – Річник IV (XVIII). – Ужгород, 2000. – С.145-146; Белень М. Карпатська Україна у портретах. – Ужгород, 1998. – С.143-146; Вегеш М., Віднянський С. Ревай Юліан // Малий словник історії України. – К.: Либідь, 1997. – С.334; Павленко Г.В. Діячі історії, науки і культури Закарпаття. Малий енциклопедичний словник. – Ужгород, 1999. – С.148. **М.М.Вегеш**